

Čj. R 10/99

V Brně dne 29. 6. 1999

V řízení o rozkladu, který podala obchodní společnost Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT a. s., IČ 47676035, se sídlem Olomoucká 38, 746 01 Opava, zastoupená MVDr. Jiřím Kaprálkem, předsedou představenstva, proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 16. 4. 1999 č. j. S 25/99-240 ve věci porušení ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., jsem podle ustanovení § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), na základě návrhu zvláštní komise, ustavené podle § 61 odst. 2 téhož zákona

r o z h o d l

takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 16. 4. 1999 čj. S 25/99-240

1. **m ě n í m** ve výrokových částech pod body 1. a 2. takto:

Účastníci řízení, a to obchodní společnosti Drůbežářský podnik Libuš, a. s., IČ 45273073, se sídlem v Praze 4, Libušská 735, PSČ 140 00, Intergal Vrchovina, a. s., IČ 60109050, se sídlem Vrchovina u Chocně, PSČ 565 12, Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT a. s., IČ 47676035, se sídlem v Opavě, Olomoucká 38, PSČ 746 01, a Jihočeská drůbež, akciová společnost, IČ 60647850, se sídlem ve Vodňanech, Radomilická 886, PSČ 389 27, porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů tím, že jednali ve vzájemné shodě při sjednávání cen za dodávky chlazených a mrazených kuřat společně provozujícím obchodní řetězcem, neboť v návrzích na zvýšení cen tohoto zboží shodně od data 19. 4. 1999 realizovali záměr neprodávat toto zboží pod cenovou úroveň 56,- Kč za 1 kg chlazeného kuřete a 54,- Kč za 1 kg mrazeného kuřete, která podle bodu 2 dokumentu „Závěry z jednání prezidenta AK s majiteli rozhodujících zpracovatelů jatečné drůbeže“, vyplynula z jednání účastníků řízení dne 3. 3. 1999 na Mezinárodním potravinářském veletrhu Salima v Brně. Pokračování v tomto jednání, které na trhu chlazených a mrazených kuřat v České republice narušilo hospodářskou

soutěž, se účastníkům řízení podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 63/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů zakazuje.

2. **p o t v r z u j i** ve výrokové části pod bodem 3. ve věci uložení a splatnosti pokuty ve výši 20 000,- Kč (slovy dvacet tisíc korun českých) každému účastníku řízení uvedenému ve výrokové části pod bodem 1 tohoto rozhodnutí.
3. **p o t v r z u j i** ve výrokové části pod bodem 4. ve věci zastavení řízení s Agrární komorou ČR.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vydal dne 16. 4. 1999 rozhodnutí č.j. S 25/99-240, v jehož výrokové části 1. deklaroval, že účastníci řízení, a to Drůbežářský podnik Libuš, a. s., Intergal Vrchovina, a. s., Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s., a Jihočeská drůbež, a. s., tím, že ve vzájemné shodě požadovali v návrzích na úpravu cen adresovaných obchodním řetězcům shodně od data 19. 4. 1999 cenu ve výši minimálně 56, - Kč za 1 kg chlazeného kuřete a minimálně 54, - Kč za 1 kg mrazeného kuřete, porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“ anebo zákon o ochraně hospodářské soutěže“), neboť tímto jednáním narušili hospodářskou soutěž na trhu chlazených a mrazených kuřat v České republice. Ve výrokové části 2. Úřad podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) zákona plnění dohody dle bodu 1 výroku zakázal a za porušení zákona uložil každému ze jmenovaných účastníků řízení podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. h) a § 14 odst. 4 zákona pokutu ve výši 20 000, - Kč. S dalším účastníkem řízení Agrární komorou ČR Úřad správní řízení podle ustanovení § 30 zákona č. 71/1967 Sb. zastavil (bod 4. výrokové části).

Proti tomuto rozhodnutí podal účastník řízení společnost Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT a. s., včas rozklad, ve kterém zejména namítl, že Úřad opřel užitou právní kvalifikaci o skutkový stav, který ve skutečnosti není, tj. nemá oporu v souhrnu důkazů, které byly provedeny, když dospěl k závěru, že odvolatel je účastníkem dohody o cenách, ačkoliv v rámci správního řízení bylo z výpovědí účastníků řízení jednoznačně prokázáno, že se neuskutečnilo žádné jednání, na němž by byla uzavřena dohoda, na kterou je ve výroku rozhodnutí poukazováno. V této souvislosti účastník řízení uvedl, že na výstavě Salima se uskutečnilo pouze neformální setkání vystavovatelů potravinářského zboží, na němž se účastníci v obecné rovině informovali o svých úspěších i problémech. Dle účastníka řízení nebylo na tomto setkání v žádném případě jednáno o společném postupu účastníků tohoto setkání, neboť jde o konkurenční obchodní společnosti, které všechny usilují o získání co největšího podílu na trhu, proto už z tohoto důvodu žádný z účastníků neinformoval ostatní, jakým způsobem hodlá řešit svou současnou situaci. Skutečnost, že někteří z účastníků setkání přistoupili ke zvýšení cen svých výrobků, nemůže být průkazem uzavření dohody o cenách. Závěrem rozkladu účastník řízení navrhl, aby z uvedených důvodů předseda Úřadu napadené rozhodnutí zrušil.

Ostatní účastníci řízení rozklad nepodali. Podle ustanovení § 56 zákona č. 71/1967 Sb. Úřad vyzval ostatní účastníky řízení o obsahu podaného odvolání a vyzval je, aby se k němu vyjádřili. Vyjádření zaslal pouze Drůbežářský podnik Libuš, a. s., ve kterém uvedl, že se s rozkladem plně ztotožňuje, neboť je po věcné i právní stránce zcela oprávněné a shrnuje reálně stav věci.

O námitce účastníka řízení, že správní řízení neprokázalo uzavření dohody mezi účastníky řízení, jsem uvažil takto:

Úřad, který porušení zákona při zahájení řízení a posléze při rozšíření okruhu účastníků řízení spatřoval v možném uzavření dohody o ceně, po vyhodnocení získaných důkazů dospěl k závěru, že účastníci řízení sice porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona, avšak nikoli uzavřením cenové dohody, ale jednáním ve vzájemné cenové shodě, které se projevilo tím, že v návrzích na úpravu cen chlazených a mrazených kuřat předkládaných obchodním řetězcům shodně od data 19. 4. 1999 navrhovali ceny stejné anebo vyšší než cenové minimum, k němuž účastníci řízení v rámci diskuse dospěli při setkání dne 3. 3. 1999 na Mezinárodním veletrhu potravinářského zboží Salima v Brně, tj. 54,- Kč za 1 kg mrazeného kuřete a 56,- Kč za 1 kg chlazeného kuřete. Toto cenové minimum bylo obsahem dále zmíněných dokumentů a výpovědí o průběhu a závěrech tohoto jednání. Pokud tedy Úřad na základě vyhodnocení shromážděných důkazů, jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech, dospěl k jiné právní kvalifikaci skutkové podstaty porušení zákona než je uzavření dohody ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona, logicky nelze v meritorním rozhodnutí zakazovat plnění dohody, jak je tomu ve výrokové části 2.

Namítá-li pak účastník řízení Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT a. s., v rozkladu, že „... se neuskutečnilo žádné jednání, na němž by byla uzavřena dohoda, na kterou je ve výroku poukazováno...“ a dovozuje tak, že prvostupňový správní orgán opřel užitou právní kvalifikaci o takový stav, který ve skutečnosti nenastal, je tato námitka zčásti oprávněná. Výroková část 2. měla správně obsahovat zákaz pro účastníky řízení pokračovat v jednání uvedeném ve výrokové části 1., i když při vyslovení zákazu plnění dohody měl prvostupňový orgán nepochybně na mysli dohodu, jako legislativní zkratku pro všechny skutkové podstaty porušení zákona uvedené v ustanovení § 3 odst. 1 zákona, jak ostatně vysvětlil v odůvodnění rozhodnutí. Toto pochybení prvostupňového orgánu však není natolik závažné, aby bylo důvodem pro zrušení rozhodnutí a lze jej odstranit v rozhodnutí o rozkladu. V tomto smyslu jsem proto výrokové části 1. a 2. podle ustanovení § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. změnil.

Nad rámec vznesených námitek jsem napadené rozhodnutí přezkoumal v celém rozsahu a z obsahu spisového materiálu zjistil tyto rozhodné skutečnosti pro posouzení věci:

Podnětem pro zahájení správního řízení Úřadem byl článek v deníku Právo, publikovaný dne 23. 3. 1999, nadepsaný „Agrární komora se dohodla s drůbežáři o cenách kuřat“. V textu tohoto článku bylo mj. uvedeno: „Od 19. dubna budou prodávat zpracovatelé obchodníkům zmrazené kuře nejméně za 54 korun za kilogram a kuře chlazené balené za 56 korun za kilogram, což jsou odůvodněné náklady na tyto výrobky. Jak informoval František Bartoš z akciové společnosti Intergal, tato dohoda o minimální úrovni prodejních cen je výsledkem pondělního jednání prezidenta Agrární komory ČR Václava Hlaváčka s majiteli rozhodujících zpracovatelů jatečné drůbeže.“ Dalším podnětem pro vedení správního řízení byl dokument nadepsaný „Závěry z jednání prezidenta AK ČR s majiteli rozhodujících zpracovatelů jatečné drůbeže, v jehož bodu 2 se praví, že „S platností od 19. 4. 1999 nebudou zpracovatelé při dodávkách obchodu prodávat pod úroveň ekonomicky odůvodněných nákladů na všechny své výrobky. Tyto náklady činí u mrazeného kuřete 54,- Kč/kg a chlazeného baleného kuřete 56,- Kč/kg.“. Dle vyjádření ing. Františka Bartoše, předsedy představenstva společnosti Intergal Vrchovina, a. s., v protokolu z ústního jednání na Úřadě dne 25. 3. 1999, jde v tomto dokumentu o „... shrnutí myšlenek, které zazněly na Salimě.“.

Z výpovědí účastníků řízení pak vyplývá, že se při příležitosti veletrhu Salima v Brně dne 3. 3. 1999 skutečně sešli a i když popřeli uzavření dohody o ceně, jakou budou požadovat od odběratelů od konkrétního data 19. 4. 1999, nepopřeli, že na setkání o cenách hovořili s tím, že zachování aktuálních cen kuřat znamená pro ně prohlubování ztráty a proto je třeba ceny zvýšit. Žádný z účastníků také nedementoval zprávu o zamýšleném zvýšení cen mrazených a chlazených kuřat ve sdělovacích prostředcích.

Tyto důkazy korespondují rovněž s obsahem „Sdělení o stanovisku představitelů zpracovatelských drůbežářských firem“ ze dne 17. 3. 1999, adresovaným Úřadu AK Praha, podepsaným ing. Františkem Bartošem, které opět potvrzuje setkání účastníků řízení dne 3. 3. 1999 na veletrhu Salima v Brně a jejich diskusi o cenách jimi dodávaných kuřat. V dokumentu se mj. praví, že „*Chceme a o to se pokusíme, vrátit cenové hladiny alespoň tam, kde byly v prvních pěti měsících roku 1998.*“

Spis dále obsahuje korespondenci účastníků řízení s jejich odběrateli - společnostmi provozujícími obchodní řetězce. Z dopisů a faxů vyplývá, že v době od 17. 3. 1999 do 19. 3. 1999 se účastníci řízení obraceli na obchodní řetězce společností Euronova, a. s., JULIUS MEINL Praha, spol. s r. o., Penny Market Obchodní společnost, s. r. o., PLUS-DISCOUNT, spol. s r. o., SPAR Česká obchodní společnost, s. r. o., Kaufland, v. o. s., BILLA, spol. s r. o., a MAKRO ČR, spol. s r. o., s požadavky na zvýšení cen mrazených a chlazených kuřat tak, jak je uvedeno v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Časovou souvislost mezi uskutečněním schůzky účastníků řízení na veletrhu Salima v Brně dne 3. 3. 1999, dokumentem „Sdělení o stanovisku představitelů zpracovatelských drůbežářských firem“ ze dne 17. 3. 1999, dokumentem „Závěry z jednání prezidenta AK ČR s majiteli rozhodujících zpracovatelů jatečné drůbeže“, autorizovaným Ing. Františkem Bartošem, účastníkem zmíněného setkání zpracovatelů drůbeže, a vznášením cenových požadavků jednotlivých účastníků tohoto setkání vůči společnostem provozujícím obchodní řetězce v době od 17. 3. 1999 do 19. 4. 1999, stejně jako souvislost věcnou, považuji za prokázané. Tyto důkazy na sebe logicky navazují a nejsou ve vzájemném rozporu. Aby bylo možno určité jednání kvalifikovat jako jednání ve vzájemné shodě dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona, musí být založeno na určitém společném plánu a mezi jednáním a výsledkem musí být příčinná souvislost. Z důkazů, které Úřad pro rozhodování shromáždil, nevyplývá, že mezi účastníky v jednom místě a čase došlo k uzavření dohody, která by je zavazovala prodávat třetím osobám - společnostem provozujícím obchodní řetězce - chlazená a mrazená kuřata za určitou konkrétní cenu. Nepochybně je však prokázáno, že účastníci řízení společně diskutovali o problematice cen za dodávky svého zboží, nebylo mezi nimi rozporu ohledně nutnosti tyto ceny zvýšit a v bezprostřední časové návaznosti na toto jednání činili úkony vůči společnostem provozujícím obchodní řetězce s cílem dosáhnout zvýšení cen chlazených a mrazených kuřat alespoň na úroveň minimálních cen 56,- Kč/kg za chlazená kuřata a 54,- Kč/kg za mrazená kuřata. Kromě časové souvislosti mezi setkáním účastníků řízení a jejich následnými kroky vůči společnostem provozujícím obchodní řetězce nelze přehlédnout ani skutečnost, že v rámci korespondence používali stejných formulací zdůvodňujících nutnost zvýšení cen, které odpovídaly argumentům obsaženým ve „Sdělení o stanovisku představitelů zpracovatelských drůbežářských firem“ ze dne 17. 3. 1999. Postup účastníků řízení při sjednávání cen za dodávky chlazených a mrazených kuřat k 19. 4. 1999 byl zjevně determinován předchozím jednáním dne 3. 3. 1999 na výstavě Salima v Brně. Z jejich jednání je patrná koordinace nahrazující jejich dříve nezávislé jednání, přičemž této koordinace bylo dosaženo pomocí vzájemného kontaktu prokázaného nejméně dne 3. 3. 1999. Cílem této koordinace bylo odstranění pochybností o budoucím chování jmenovaných soutěžitelů při sjednávání cen za dodávky chlazených a mrazených kuřat s obchodními řetězci k určitému

datu 19. 4. 1999. Nejednalo se přitom o koordinaci obvyklou, neboť dle zjištění Úřadu nikdy v minulosti tyto soutěžitelé nevznášeli požadavky na úpravu prodejních cen ke stejnému datu, jak tomu bylo v daném případě.

Po posouzení věci ve všech souvislostech přisvědčuji závěrům Úřadu v napadeném rozhodnutí a konstatuji, že účastníci řízení při sjednávání cen za dodávky chlazených a mrazených kuřat obchodním řetězcům k datu 19. 4. 1999 jednali ve vzájemné shodě, čímž porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona.

Považuji za nutné zdůraznit, že protiprávnost jednání účastníků nespátřuji v samotném zvýšení cen, které podle výpovědí účastníků řízení mají odpovídat nákladům spojeným s produkcí předmětného zboží. Snaha o zvýšení ceny je sama o sobě legitimní prostředek soutěžitelů směřující k dosažení zisku. Protiprávnost jednání účastníků spočívá v postupu, kterým hodlali dosáhnout zvýšení cen. Z hlediska zákona o ochraně hospodářské soutěže není rozhodující, jaké důvody vedly soutěžitele ke koordinovanému postupu při zvyšování cen, porušení zákona spočívá právě v této koordinaci, nepřipustně nahrazující nezávislé chování jednotlivých soutěžitelů.

V zájmu objektivitě posouzení věci jsem v rámci řízení o rozkladu uložil provést šetření, jak se jednání účastníků řízení projevilo na daném trhu. Úřad v tomto směru zjistil, že účastníci řízení sice ve většině případů nedosáhli požadovaných cen, avšak zvýšení nákupních cen přesto docílili. Ceny chlazených a mrazených kuřat se tak pro spotřebitele plošně zvýšily. Tohoto zvýšení mohli účastníci řízení docílit jen společným postupem při sjednávání cen, neboť důvodně lze mít za to, že tohoto výsledku by zřejmě nedosáhl ojedinělý zpracovatel drůbeže, který sám o sobě nezaujímá významnější postavení na trhu.

Pokud jde o procesní stránku vedení správního řízení, musím konstatovat, že prvostupňový správní orgán v rozhodnutí nepřesně označil dva účastníky řízení. Účastníci řízení - právnické osoby musí být označeny obchodním jménem, pod kterým jsou zapsány v obchodním rejstříku. Podle ustanovení § 9 odst. 2 obchodního zákoníku je obchodním jménem obchodních společností a družstev název, pod kterým jsou zapsány v obchodním rejstříku, přičemž dle poslední věty tohoto ustanovení je součástí obchodního jména i dodatek označující jejich právní formu. Uvedl-li správní orgán rozhodující v prvním stupni ve svém rozhodnutí účastníka řízení jako „Jihočeská drůbež, a. s.“, dopustil se pochybení, neboť obchodní jméno tohoto účastníka řízení podle výpisu z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Českých Budějovicích, oddíl B, vložka 667, zní „Jihočeská drůbež, akciová společnost“. Obdobně konstatuji nepřesnost při označení účastníka „Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT, a. s.“, neboť čárka mezi „PROMT“ a „a. s.“ není součástí zapsaného obchodního jména tohoto účastníka v obchodním rejstříku, vedeném Krajským obchodním soudem v Ostravě, oddíl, B, vložka 770. Tyto drobné nepřesnosti v označení účastníka řízení však nezpůsobují jeho nedostatečnou identifikaci a odstranil jsem je v rozhodnutí o rozkladu.

Rozhodnutí Úřadu o zastavení řízení s Agrární komorou ČR akceptuji. Ze všech shora uvedených důvodů nemohu vyhovět návrhu účastníka řízení na zrušení rozhodnutí a rozhodl jsem proto tak, jak je ve výroku uvedeno.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), nelze dále odvolat.

Ing. Josef Bednář
předseda
Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Rozhodnutí obdrží:

Drůbežářský podnik Libuš, a. s.
ing. Pavel Kotaška, předseda představenstva
Libušská 735
140 00 Praha 4

Intergal Vrchovina, a. s.
ing. František Bartoš, předseda představenstva
565 12 Vrchovina u Chocně

Moravskoslezské drůbežářské závody PROMT a. s.
MVDr. Jiří Kaprálek, předseda představenstva
Olomoucká 38
746 01 Olomouc

Jihočeská drůbež, akciová společnost
ing. František Tupec, předseda představenstva
Radomilická 886
389 27 Vodňany

Agrární komora České republiky
ing. Václav Hlaváček, prezident
Štěpánská 63
110 00 Praha 1

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 12.7.1999 a stalo se vykonatelným 23.7.1999.

